

Ympäristöministeriö

VN/26856/2023

Inarin kunnan lausunto koskien esitystä alueidenkäyttölainsäädännön muuttamisesta

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä (nykyisen alueidenkäyttölain lukujen 1–10 a ja 24–26 a alueidenkäytön suunnittelua koskevat pykälät).

Esityksen tavoitteena on lisäksi, että alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä uudistettaessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja sujuvoittaa alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä ja tehdä niihin tarvittavat lakitekniset ja kielelliset korjaukset. Lausunnot pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta aihekokonaisuuksittain.

1. Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

- 75 § Ranta-asemakaavoituksen käyttäminen työkaluna maankäytön järjestämiselle loma-asutuksen lisäksi erityisestä syystä myös vakituista asutusta ja muuta käyttötarkoitusta varten on toivottu ratkaisu. Inarissa on laajat kaavoittamattomat alueet ja merkittävää painetta matkailupalveluiden sijoittumisen ohjaamiselle. On tarkoituksenmukaista osoittaa asumista rannoilla tiivistetyksi säilyttäen myös rakentamatonta rantaviivaa. Ranta-asemakaavallinen ratkaisu kauempana taajamista on perusteltua kaavasta syntyvien vastuiden ja velvoitteiden selkeyttämisen vuoksi.

2. Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

- 81 § Asemakaavasta ja yleiskaavasta voisi jatkossa osallisena olla mahdollisuus esittää mielipiteensä jo kaavan vireille tullessa. Tämä voi pitkittää kaavan vireille tuloa, koska osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittava sillä tasolla, että siitä saa selkeän kuvan kaavaluonnoksen tulevasta sisällöstä. Mikäli mielipiteitä annetaan ennen kaavan tarkempaa suunnittelua voivat ne kohdistua epäolennaisiin asioihin ja aiheuttavat

turhaa vastineiden laadintaa kaavoituksessa pitkittäen prosessia. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on jo nyt mahdollista ilmaista näkemyksensä.

- 86 § Suomen Metsäkeskus on nostettu lakitekstitasolla viranomaisneuvotteluihin kutsuttavaksi asema- ja yleiskaavasta. Metsäkeskus on osallinen heitä koskevissa asioissa kuten muutkin, joiden etuun tai oikeuteen kaavalla voi olla vaikutusta ja tämä varmistetaan muiden keskeisten osallisten osalta kaavoitusta koskevissa pykälissä 87, 88 ja 89.

3. Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä maanomistajan kanssa

- 91 § Kunnan neuvotteluvelhoite ennen kaavan laatimisen aloittamista ja ennen kaavaehdotuksen asettamista nähtäville voi hankaloittaa merkittävästi kaavan etenemistä ja voi vaarantaa kunnan kaavoitusmonopolin, jolla tuetaan toimivan, taloudellisten tehokkaan, ympäristö- ja luontoarvoja huomioivan ja sosiaalisesti kestävä yhdyskunnan kehittymistä. Kunnan tehtävä on valvoa yleistä etua ja julkisten varojen ja resurssien tarkoituksen mukaista ja tehokasta käyttöä.
- Maanomistajalle jää edelleen oikeus hakea asemakaavaan muutosta, esittää sille tavoitteita, jättää mielipiteensä kaavaluonnoksesta ja edelleen kaavaehdotuksesta, saada näihin vastineet ja hakea muutosta kaavapäätökseen.

4. Kommentit lukuun 18 muutoksenhausta

- Asemakaavaa koskevan valitusoikeuden kaventaminen siten, että valitusoikeus kaavallisesta ratkaisusta on ainoastaan osallisella, on ristiriidassa perustuslain suojaaman kunnan itsehallintoon kuuluvan kunnan jäsenen mahdollisuuden kanssa valvoa kunnallista päätöksentekoa. Ehdotettu säännös muodostaisi poikkeuksen Suomen lainsäädännön järjestelmään.

5. Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsiksi)

- 101 a § korvausvelvollisuus maanomistajalle suojelumääräyksestä johtuvasta rajoituksesta metsätalouden harjoittamiseen kaavamääräyksenä kaipaa selkiytystä. Mikäli suojelu perustuu esimerkiksi valtakunnallisiin vanhan metsän kriteereihin ja se kaavallisesti edelleen suojelumerkinnällä ratkaistaan, syntyykö korvausvelvollisuus kunnalle? Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristönsuojelun mahdollisuudet kaventuvat, mikäli kunnan on velvollisuus korvata maanomistajalle valtiollisista kriteereistä syntyvä suojeluperuste, mikäli tällaisen kriteeristön omaava alue sijoittuu alueelle, jolla on rakentamisen painetta ja sen myötä kaavoitusvelvollisuus toimintojen yhteensovittamiselle luonto- ja ympäristöarvojen säilymistä sisältävien aluevarausten ja merkintöjen

osalta olisi kuntien hyvin hankala laatia kaavoja ilman merkittävää korvausvelvollisuutta.

6. Kommentit rakentamislain muuttamisesta

- Inarin kunta on lausunut rakentamislain muutoksesta koskien asumisen ja lyhyt vuokrauksen määritteitä ja edellyttää edelleen huomioimaan kyseisen lausunnon lain valmistelussa toimivan ja sosiaalisesti kestävä yhteiskuntakehityksen takaamiseksi.
- Lyhyt vuokrausta esitetään lausunnossa luvitettavaksi väliaikaisella rakentamisluvalla.

Inarin kunnanhallitus

Tommi Kasurinen
kunnanjohtaja

Reetta-Mari Tammela
tekninen johtaja

